DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT

til

Fakultetsstyret

Jnr. Arkiv	Sak nr. 09 /14 Styremøte 04.02.14

ÅRSPLAN FOR FORSKNING 2014

Det juridiske fakultetets overordnete og langsiktige mål for forskningsvirksomheten er i følge strategiplanen (2011-2015) å:

«(...) utvikle en kvalitativt sterk faglig profil for forskningsvirksomheten, som gjør at fakultetet blir mer synlig som bidragsyter i den nasjonale og internasjonale forskningsfronten. Det skal særlig tas utgangspunkt i satsingsområder der fakultetet med sin nåværende størrelse og etablerte nettverk har et godt grunnlag for rask vekst og kan utvikle konsentrerte fagmiljøer.
Årsplanen for forskning er en konkretisering av enkelte tiltak vi skal prioritere i vårt arbeid med å realisere fakultetets forskningsstrategi.

Utkast til årsplan:

ÅRSPLAN FOR FORSKNING 2014

1. Innledning

Årsplanen for forskning 2014 skal angi tiltak innenfor forskningsfeltet som gjør fakultetet i stand til oppfylle delmålene og hovedmålene i strategiplanen for 2011-2015.
Handlingsplanene for likestilling, formidling og internasjonalisering inneholder også mål som legger føringer for forskningsaktiviteten i 2014.
Status for arbeidet med årsplanen for forskning for 2013 fremgår av årsrapporten for 2013.

2. Organisatoriske utfordringer

2.1 Rekruttering

Et fakultet i fortsatt vekst tar sikte på videre rekruttering til faste stillinger, og til fortsatt god rekruttering til stipendiatstillinger, bl.a. gjennom kjeden studentstipend til masteroppgaveskrivende studenter og videre rekruttering via vit.ass./universitetslektor til stipendiat. I snitt må fakultetet rekruttere fem stipendiater i året for at de øremerkede midlene til formålet skal brukes. Det er per i dag ni studentstipendiater som skriver 60-poengsoppgave som har innlevering våren 2009.

Det arbeides for å øke basisbevilgningen til fakultetet slik at den jevne oppbyggingen av den vitenskapelige staben kan fortsette. Basisbevilgningen har ikke økt fra 2013 til 2014. Dette illustrerer viktigheten av å få finansiert flere rekrutteringsstillinger via eksterne prosjektmidler. Eksternt finansierte stipendiatstillinger vil også gi en større påvirkningsmulighet for det enkelte fagmiljøet til å bygge forskningsmiljøet rundt seg ved at det gjennom eksternt finansierte prosjekter kan være lettere å spisse stipendiatstillingene.

2.2 Forskergruppenes rolle i organisasjonen

Forskergruppene spiller en sentral rolle for fagmiljøet ved fakultetet. Aktiviteten i gruppene er viktig en viktig kilde både til inspirasjon og faglig oppdatering for enkeltforskere. Aktiviteten bidrar til samhold innad i fagmiljøet og til at yngre forskere integreres på en god måte. Gjennom tildelinger av små driftsmidler også for 2014 prioriterer fakultetet det viktige arbeidet som gjøres i forskergruppene.

Studentaktiv forskning, som innebærer at mottakere av studentstipend for å skrive masteroppgaver blir integrert i aktiviteten til forskergruppen, fungerer allerede i dag godt i flere forskergrupper.
Fakultetet vil videreføre den etablerte ordningen med studentstipend til forskergrupper som er villige til å ta ansvar for kandidater.

Innenfor strategiperioden er det også et mål å utvikle forsknings- og undervisningsteam, der forskergruppene nødvendigvis vil måtte spille en viktig rolle. Slike team ble ikke etablert i 2013. Det er viktig at utviklingen av aktivitet i skjæringspunktet mellom undervisning og forskning skjer i tett dialog med forskergruppelederne.

2.3 Forskerlederrollen

Forskerlederutviklingsprogrammet som ble gjennomført i 2012 hadde et særlig fokus på avklaring av
forskergruppelederrollen. Konkrete tiltak som ble gjennomført i 2013 for å styrke denne rollen var blant annet personlige driftsmidler til forskergruppeleder og vit.ass.-ressurser på 30 timer allokert til den enkelte forskergruppen. Disse tiltakene vil bli oppretthold i 2014.

2.4 Forskningsadministrasjonen

Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse forskningsadministrasjonen til den vitenskapelige virksomheten ved fakultetet. Den vitenskapelige staben har økt i løpet av 2013, og det trengs mer administrativ støtte til å synliggjøre og gjennomføre den forskning som utføres på fakultetet. Flere eksterne forskerprosjekter fases ut i 2014, og prosjektporteføljen må derfor fornyes. For å øke antall eksterne prosjekter, er det behov for mer administrativ bistand til forskerne i søknads- og driftsfasen av prosjektene. I tillegg har et samlet forskergruppelederforum uttrykt et ønske til fakultetsledelsen om at det blir allokert mer ressurser til forskningsformidling, og til planlegging og gjennomføring av større seminarer og konferanser.

For å øke den eksterne prosjektporteføljen, foreslås følgende tiltak:

- Gjennomføre møter med forskergruppelederne og sentrale prosjektledere for å finne fram til tiltak som kan stimulere forskerne til å søke ekstern prosjektfinansiering.
- Kartlegge muligheter for å innføre incitamenter som kan stimulere forskerne til å søke ekstern prosjektfinansiering.
- Opprettholde og styrke administrative støttefunksjoner til enkeltforskerne i forbindelse med søknadsprosessen og i prosjektenes gjennomføringsfase.

Forsknings- og stabsseksjonen er i en prosess der en ser på ressursfordelingen av arbeidsområdene i seksjonen. Som et resultat av denne prosessen, er det et mål å kunne allokere mer ressurser til forskningsadministrasjon.

3. Forskerutdanningen

3.1 Antall kandidater på ph.d.-programmet

I tillegg til rekruttering av egne ferdige masterkandidater slik det beskrives under 2.2. vil man erfaringsmessig også ta opp kandidater til ph.d.-programmet som er tilsatt ved en annen institusjon, slik at ph.d.-kullet vil være omtrent likt fjorårets.

3.2 Kursopplegget i ph.d.-programmet

De to kursene Grunnlinjen og Perspektivlinjen fortsetter uten store forandringer i kursinnholdet. Det vil derimot legges inn en forskyvning av undervisningssemester. Høsten 2014 vil det ikke arrangeres Grunnlinje for ph.d.-kandidatene. Oppstarten utsettes til vår 2015, og Perspektivlinjen vil forflyttes tilsvarende og få sin neste oppstart høsten 2015. Grunnen til forskyvningen er at det vil gi fakultetet mulighet til å få bedømt og behandlet tilsettingene i stipendiatstilling i løpet av høstsemesteret, og søkerne slipper å følge Grunnlinjen (første kurs) som hospitanter – uten garanti for at de faktisk får stipendiattilsetting.

3.3 Ph.d.-kurs i Kina (SPIRE-midler)

Ph.d.-kurs i kinesisk rettskultur skal avholdes også i 2014, over samme lest som i 2013. Kurset vil sementere ytterligere det nære samarbeidet med Nordic Centre og Fudan-

universitetet. Som i 2013 vil kurset tilbys kandidater som har fulgt vårt ph.d.-program i det samme studieåret.

3.4 Tilbud om opplæring for veiledere

Fakultetet har flere nye førsteamanuenser og unge forskere som vil ha behov for seminarer eller annen type opplæring i veiledning i regi av fakultetet. UiBs pedagogikk-opplæring tilbyr modulen UPED622 i forskningsveiledning (ph.d.), men det er likevel et behov for å diskutere veiledning av juridiske doktorgrader. Fakultetet planlegger derfor et nytt veilederseminar i 2014– jf rapport.

4. Plan for forskningsaktivitet i 2014

4.1 Satsingsområdene i henhold til strategiplanen

- Strafferett og straffeprosess
Strafferettsgruppen er styrket på kompetanse og rekruttering i 2013. Terje Einarsen, Linda Gröning og Eivind Kolflaath har fått professoropprykk. Tre nye stipendiater begynte i strafferettsgruppen i desember 2013 / januar 2014. Med styrket kompetanse og ressurser kan forskergruppen øke sin aktivitet i 2014. Flere prosjekter fases ut i 2014, og det er behov for å fornye prosjektporteføljen. Bergen Lecture fortsetter med sitt årlige seminar i 2014.

- Konkurranse- og markedsrett
Rekrutteringsarbeidet til dette forskningsmiljøet fortsetter. Det er et mål å få i gang en post.dok. på feltet konkurranserett i løpet av året, og det er likeledes et mål å rekruttere en ny stipendiat fra gruppen som holder på å skrive 60-poengsmaster. Også i 2014 vil Konkurransetilsynet bidra med midler til stormasterstipend i konkurranserett. Forskningsrådsprosjektet «Konkurranse- og markedsrettslige utfordringer ved moderniseringen av offentlig sektor» går mot slutten, og det planlegges et avslutningsseminar i 2015. Forskergruppen vil motta besøk fra en fremtredende professor fra King's College i London. BECCLE-samarbeidet fortsetter i et godt spor, med jevnlige ettermiddagsseminarer og forhåpentlig enda flere samlokaliserte forskere fra rettsvitenskap og økonomi i tredje etasje i Juss II.

- Formuerett
Fagmiljøet er sårbart, det gjelder særlig innen kontrakts- og obligasjonsrett. Fagfeltet er styrket med en ny førsteamanuensis. Det så lenge ut til at ordningen med rekruttering via stor master ville bli vellykket, men dessverre valgte de to det gjaldt andre karrieremuligheter utenfor akademia. Selv om det i 2013 ikke lyktes med å rekruttere nye stipendiater, arbeides det målbevisst med rekrutteringsarbeidet. Også i 2014 vil ordningen med stor master være en viktig rekrutteringskanal. Det er et godt og bredt engasjement blant medlemmene i forskergruppen. Fagmiljøet arbeider videre med å integrere ph-d-stipendiatene i gode internasjonale nettverk.

4.2 Andre større faglige satsinger

Demokrati og rettsstat
Som det fremgår av årsrapporten, har Demokrati og rettsstat hatt et relativt lavt aktivitetsnivå også i 2013. Sammen med Det samfunnsvitenskapelige fakultet er det planlagt et møte tidlig i

år med tanke på en revitalisering av programmet. I regi av programmet planlegges det et seminar som skal ta opp aktuelle emner i grensefeltet juss, samfunnsfag og historie, særlig rettet mot nye styringsformen. Det planlegges også aktiviteter som skal knyttes opp til markeringen av grunnlovsjubileet. Omfanget av arbeidet vil avhenge av fakultetets ønske om videre satsning på dette fagfeltet.

Fakultetets grunnlovssatsing
Det tredje og siste i rekken av grunnlovssymposier i regi av fakultetet går av stabelen i februar. Temaet denne gangen er «Grunnlov, politikk og rettssikkerhet». Også denne gangen forventes det stor deltakelse og interesse og omtale i mediene.

4.3 Eksternt finansiert forskningsaktivitet

Ved inngangen til 2014 hadde fakultetet 17 forskningsprosjekter, hvorav 15 med finansiering av Norges forskningsråd. Åtte av disse fases ut i inneværende år, og tre i 2015. Skal prosjektporteføljen med eksternfinansierte prosjekter opprettholdes på minst samme nivå som i dag, må det i inneværende år foregå en systematisk planlegging av nye søknader mot ulke finansieringskilder.

Flere av de kommende utlysingene i Norges forskningsråd vil være relevante for fakultetet. Dette gjelder blant annet programmet «Samfunnssikkerhet og risiko» (SAMRISK II – 2013 – 2018). Forskningsrådets nye program "Hav21" er en samlet FoU-strategi for all marin forskning de kommende årene. Forskning for forvaltning er her én av fire grunnpilarer hvor det legges stor vekt på det juridiske grunnlaget for å forvalte ressurser og aktiviteter, i tillegg til interesse- og arealkonflikter i kyst- og havområdene. Et tredje program som kan trekkes fram, er «Velferd, arbeidsliv og migrasjon» (VAM). Fakultetet deltar allerede i tre prosjekter under VAM med tema som rettsliggjøring og migrasjon.
For øvrig har fakultetet, i likhet med 2013, som mål å levere minst to søknader i forbindelse med neste utlysing i Fri prosjektstøtte (jf FRIHUMSAM).

Når det gjelder de tre satsingsområdene som eksplisitt er omtalt i fakultetets strategiplan, vises det til avsnitt under 2.2. "Organisatoriske utfordringer". Det vil antakelig ikke bli etablert tematiske programmer i regi av Forskningsrådet innenfor konkurranse- og markedsrett og formuerett, og en ytterligere styrking i form av eksterne midler til disse satsingsområdene må derfor komme fra andre finansieringskilder. (Unntaket er utlysinger under Finansmarkedsfondet, normalt i form av enkeltstående rekrutteringsstillinger, og åpne utlysinger basert på internasjonalt forskningssamarbeid. Ellers er som kjent utlysinger under "Fri prosjektstøtte" aktuelt for alle fagområder.) Satsingsområdet Strafferett og straffeprosess kan til en viss grad bli styrket med eksterne midler via programmet «Samfunnssikkerhet og risiko» som er omtalt ovenfor.

I år lanseres den første utlysingen i EUs nye rammeprogram for forskning og innovasjon, "Horizon 2020". Av sentrale samfunnsutfordringer som er utpekt med klar faglig relevans for fakultetet, kan nevnes samfunnssikkerhet og risiko, samt marin forskning. Fakultetet har som mål å delta i det nye rammeprogrammet med minst ett prosjekt, og vil i løpet av våren 2014 legge en plan for det videre arbeidet når det gjelder søknadsposisjonering.
Prosjektsamarbeidet med Russland ble også tildelt midler (over SIU) i 2013 (i likhet med 2012). Dette gjelder samarbeid med Immanuel Kant Baltic State University i Kaliningrad og RU-Higher School of Economics – National Research University (HSE) i Moskva) innenfor området Energirett (produksjon av energi, energimarkedsrett) og vil i inneværende år

innebære et felles seminar i Kaliningrad, og fire studentstipend (to fra hver at de russiske samarbeidsinstitusjonene) der studentene kommer til UiB for å studere høsten 2014. De vil ta kurset i energirett og andre relevante kurs innenfor rammen av 30 studiepoeng.
For øvrig arbeides det med en søknad mot Bergens forskningsstiftelse knyttet til folkerett.

5. Internasjonalisering

Handlingsplanen for internasjonal virksomhet ved Det juridiske fakultet gjelder ut 2013, men er forlenget i påvente av utarbeidelse av en fornyet plan. Fakultetet har definert som sitt samfunnsoppdrag å drive forskning på høyt internasjonalt nivå. Også gjennom 2014 vil det arbeides målbevisst for at Det juridiske fakultet i Bergen forbindes nettopp med forskning på høyt internasjonalt nivå. Det planlegges ulike aktiviteter for å stimulere forskere på ulike trinn i sin akademiske karriere til å ta del i internasjonal forskningsaktivitet.

Både gjennom eksternt finansierte prosjekter og gjennom ordningen med små driftsmidler vil det i 2014 gjennomføres mange konferanser, seminarer, workshops og forskergruppemøter der utenlandske kapasiteter kommer til fakultetet. På samme måte som tidligere år vil også våre forskere reise til utlandet og delta på liknende arrangementer ved utenlandske institusjoner. Forskningsarrangementer ved fakultetet med særlig internasjonal profil vil fortsette også i 2014, slik som for eksempel Bergen Lecture in Criminal Law and Criminal Justice og Riezlern-seminaret.

I løpet av 2014 vil fakultetet fortsette å arbeide for å styrke det vellykkede samarbeidet med Kina, og da særlig Renmin University. For stipendiater på PhD-programmet legges det i 2014 også opp til et seminar ved Nordic Centre ved Fudan University i Shanghai. Det planlegges også workshop/seminar med norske og kinesiske forskere på Renmin University Beijing.

Arbeidet med Nordic Restatement of Contract Law, et nordisk forskningsprosjekt der forskerne fremstiller nordisk kontraktsrett på engelsk, ventet sluttført i 2014. Internasjonaliseringsarbeidet ved fakultetet vil også i 2014 særlig ha særlig søkelys på Russland, Kina og Nord-Amerika. I tillegg vil det selvsagt også bli lagt vekt på å opprettholde det gode samarbeidet med våre mange europeiske partnere. Det planlegges delegasjonsreiser til Kina og Nord-Amerika for å styrke og utvikle forskningssamarbeid. Det planlegges også et nytt seminar med forskere fra samarbeidende institusjoner fra England og Scotland.

Ettersom deltakelse i den internasjonale faglige diskusjonen forutsetter gode engelsk-kunnskaper, tilbys engelskkurs i samarbeid med Universitetet i Aberdeen.

6. Forskningsformidling

Fakultetet har manglet en tydelig formidlingsstrategi, og fakultetsledelsen har besluttet at det skal nedsettes en arbeidsgruppe som skal lage forslag til ny plan for forskningsformidling på fakultetet fra 2014. Planen skal være klar til sommeren 2014. Som en del av planen, prøves det ut en pilot i strafferettsgruppen med tilførsel av en halv stilling til forskningsformidling fram til påske. Effektene av dette tiltaket skal evalueres som en del av formidlingsplanen.

Flere, store konferanser er planlagt gjennomført i fakultetets regi i løpet av året, blant annet:

19.-21. februar	Grunnlovssymposiet
23.-24. april	Internasjonal konferanse om strafferett "Accountability for Participation in Universal Crimes»
26.-27. juni	COLP (Center for Ocean Law and Policy) University of Virginia Annual Conference of the Law of the Sea (se nedenfor for nærmere omtale)
18.-19. september	Evalueringskonferansen (samarbeid med CMI og NHH - se mer nedenfor)

26-27. juni er Bergen vertskap for «The 38th Center for Ocean Law and Policy, University of Virginia Annual Conference of the Law of the Sea (COLP). Arrangører er UiB v/Det juridiske fakultet, Havrettsinstituttet på Island og COLP. Dette er den største og mest prestisjetunge havrettskonferansen i verden, og det vekker oppmerksomhet at Bergen er vertskap. Deltakerne er tunge, politiske beslutningstakere fra nasjoner som bl.a. USA og Kina. Hovedtema på konferansen er "Challenges of the Changing Arctic: Continental Shelf, Navigation, and Fisheries". 100-150 deltakere er ventet til konferansen.

Evalueringskonferansen i september handler om utfordringer knyttet til å evaluere store reformer som Pisa-undersøkelsen og IA-avtalen. Konferansen er inndelt i plenumsforedrag og parallellsesjoner med presentasjon av et bredt spekter av cases nasjonalt og internasjonalt.

UiBs Alumnidager arrangeres 9.-10. mai. Fakultetet vil benytte anledningen til å vise frem noe av den forskningen som foregår her, både ved å tilby populærvitenskapelige foredrag fra en rekke forskere, og i form av et fagseminar for jurister. UiB har også opprettet en nettportal for alumner, der fakultetet informerer om blant annet forskningsnyheter for tidligere studenter fra vårt fakultet.

Faglig-Pedagogisk Dag avholdes 7. februar – dette er en dag da lærere fra videregående skoler i regionen kommer til UiB for å få faglig påfyll. Det juridiske fakultet vil delta med fem foredrag knyttet til Grunnloven («Sosiale menneskerettigheter i Grunnloven», «Konstitusjonalisering av strafferetten», «Modernisert individvern», «Borgernes informasjonskrav» og «Borgerbegrepet i 1814»).

Forskningsdagene
Fakultetet deltok ikke på Forskningsdagene i 2013, men har som ambisjon om å komme sterkere igjen i 2014. Årets tema er «kommunikasjon», men alle typer forskningsprosjekter kan i utgangspunktet meldes inn.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Forskningsutvalget drøftet et utkast til årsplan for forskning på sitt møte 24.01.2014, der det står følgende i den godkjente protokollen fra møtet:

«Utvalget sluttet seg i hovedsak til innholdet i det foreliggende utkastet. Utvalgsleder fikk redigeringsfullmakt til å fullføre årsplanen i samsvar med tilbakemeldingene i møtet – og til å fullføre de delene av planen som trengte utdyping - før oversending til fakultetsstyret.»

Saken fremmes for fakultetsstyret med følgende innstilling til vedtak:

> «Styret for Det juridiske fakultet godkjenner Årsplan for forskning 2014, i samsvar med det fremlagte utkastet.»

Asbjørn Strandbakken
Dekan

Øystein L. Iversen
Fakultetsdirektør

30.01.2014
HES/ØLI